

موافقتنامه و شرایط عمومی همسان قراردادهای خدمات مشاوره ای در صنعت نفت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

تاریخ : ۸۳، ۵، ۱۹

شماره : ۲۸، ۱ - ۱۱۶۸

پیوست :

بسمه تعالی

به : معاونین محترم وزارت نفت

: مدیران عامل محترم شرکتهای اصلی و فرعی

موضوع : موافقتنامه و شرایط عمومی قرارداد

به پیوست موافقتنامه و شرایط عمومی قراردادهای خدمات مشاوره

صنعت نفت ابلاغ می گردد ، تا برای قراردادهای خدمات مشاوره که بعد از ابلاغ

این بخشنامه منعقد می شود ، مورد استفاده قرار گیرد.

استفاده از این موافقتنامه و شرایط عمومی آن برای کلیه واحدهای اجرایی تابعه

وزارت نفت الزامی است.

بیژن زنگنه

وزیر نفت

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

موافقتنامه و شرایط عمومی همسان
قراردادهای خدمات مشاوره
در صنعت نفت

معاونت امور مهندسی و فناوری

تابستان ۱۳۸۳

دستورالعمل نحوه تکمیل و تنظیم موافقتنامه ، شرایط عمومی و پیوسته‌های قرارداد خدمات مشاوره و مقررات مربوط به آنها

به منظور وحدت رویه و راهنمایی کارفرمایان، مدیران طرح و مهندسان مشاور در تکمیل و تنظیم موافقتنامه ، شرایط عمومی و پیوسته‌های قرارداد ، این دستورالعمل تهیه شده است.

۱- موافقتنامه

۱-۱ اطلاعات مربوط به موافقتنامه باید به طور کامل و روشن در محل‌های پیش‌بینی شده درج شود. تغییر دادن ، کاستن عبارت یا کلمه‌ای از موافقتنامه یا افزودن به آن مجاز نیست و فقط محل‌های خالی باید تکمیل شود.

۲-۱ در ابتدای موافقتنامه ، در محل تعیین شده ، عنوان رسمی یا قانونی دو طرف قرارداد درج شود.

۳-۱ چنانچه برای انجام کار، نیاز به خدمات چند مهندس مشاور به صورت مشارکت (joint venture) باشد، نام و شماره ثبت آنها به ترتیب درج می‌شود.

۴-۱ در ماده یک ، برای درج موضوع قرارداد باید مراحل و قسمت‌های مختلف خدمات موضوع قرارداد نیز درج شود.

۵-۱ مدت‌های منظور شده در ماده ۳ با در نظر گرفتن زمانهای مورد نیاز انجام خدمات جنبی باید به نحوی تنظیم گردد ، که کارها به موقع انجام شود و فرصت کافی برای مطالعه کامل و با کیفیت خوب وجود داشته باشد.

۶-۱ برآورد اولیه حق‌الزحمه به تفکیک قسمت‌ها و مراحل مختلف خدمات، به ترتیب در ماده ۴ درج می‌شود.

۷-۱ نمایندگان مجاز دو طرف قرارداد ، باید تمام صفحه‌های موافقتنامه را مهر و امضا کنند.

۲- شرایط عمومی

۱-۲ شرایط عمومی باید بدون هیچ نوع تغییری در قراردادهای مورد استفاده قرار گیرد. تغییر دادن ، کاستن یا افزودن مطلبی به آن مجاز نیست . محل تعیین شده در صفحه آخر شرایط عمومی به وسیله نمایندگان مجاز دو طرف مهر و امضا می‌شود.

۳- پیوسته‌ها

تمام صفحه‌های پیوسته‌ها باید به وسیله نمایندگان مجاز دو طرف مهر و امضا شود.

۱-۳ پیوست یک : شرح موضوع قرارداد با توجه به شرح عملیات طرح به نحوی که محدوده خدمات مشخص باشد، در پیوست ۱ درج شود و در صورت لزوم، نقشه محدوده موضوع قرارداد به آن ضمیمه شود. چنانچه طرح عمرانی و دارای موافقتنامه باشد، موضوع قرارداد با شرح عملیات موافقتنامه هماهنگ گردد .

۲-۳ در صورتی که شرح خدمات برای قسمت یا مرحله موضوع قرارداد، از سوی معاونت امور مهندسی و فناوری ابلاغ شده باشد، به عنوان پیوست ۲ الحاق می‌شود. در غیر این صورت شرح خدمات به وسیله کارفرما تهیه و به عنوان پیوست ۲ الحاق می‌شود.

۳-۳ مبلغ حق الزحمه قرارداد با توجه به دستورالعمل اختصاصی ارجاع کار به مهندسان مشاور صنعت نفت بدست می‌آید. تعداد و مبلغ اقساط حق الزحمه با توجه به ماده ۲۲-۱ شرایط عمومی در پیوست شماره ۳ تعیین می‌شود.

۴-۳ پیوست شماره ۵ (شرایط خصوصی) : شرایط خصوصی به نحوی تنظیم شود که پاسخگوی نیاز کارهای طرح بوده و در چارچوب شرایط عمومی باشد. شرایط خصوصی هیچگاه نمی‌تواند شرایط عمومی را نقض کند.

۵-۳-۵ در پیوست شماره ۷ موارد زیر درج شود :

۳-۵-۱ اطلاعات و مدارکی که علاوه بر موارد تعیین شده در شرایط عمومی، کارفرما در نظر دارد در اختیار مهندس مشاور قرار دهد.

۳-۵-۲ در موارد خاصی که در مرحله مطالعات، کارفرما در نظر دارد تسهیلات ویژه‌ای مانند محل اسکان و وسیله نقلیه برای گروه‌های مطالعاتی در محل انجام خدمات، در اختیار مشاور قرار دهد.

یادآوری: نحوه تامین وسیله نقلیه، غذا و مسکن و محل کار برای عوامل مقیم (عوامل نظارت کارگاهی) مهندسين مشاور، طبق دستورالعمل تعیین حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مهندسان مشاور می‌باشد که در پیوست ۳ منظور می‌گردد.

۴- سایر

۱-۴ مجموعه موافقتنامه و شرایط عمومی همسان قراردادهای خدمات مشاوره که برای خدمات مرحله مطالعات، مطالعه و طراحی یا مرحله ساخت و تحویل (نظارت) طرحها و پروژهها تهیه شده است، برای انجام هر یک از مراحل یعنی مرحله مطالعات و یا مرحله نظارت به تنهایی نیز کاربرد دارد. در هر صورت، در هر قرارداد، مفاد مربوط به مطالعات یا نظارت از مجموعه یاد شده با توجه به موضوع قرارداد نافذ می‌باشد.

۲-۴ بررسی و تصویب نتایج مطالعات و گزارشهای واحدهای خدمات مشاوره باید با دقت و حساسیت بسیار صورت گیرد. در صورت کمبود کارشناس در شرکت مربوط، مجری می‌تواند بنا به تشخیص خود، برای بررسی و کنترل این مدارک و گزارشها، از خدمات اشخاص حقوقی ذیصلاح خارج از سازمان کارفرما و یا از خدمات مدیریت طرح استفاده نمایند.

به منظور سهولت مراجعه به متون قراردادهای خدمات مشاوره، خدمات پژوهشی و خدمات مدیریت طرح، در هر سه قرارداد شماره‌های مواد و بندها یکسان انتخاب شده است، از این رو مواد یا بندهایی که در این قرارداد مصداق نداشته، در مقابل آنها عبارت « حذف می شود » درج شده است.

فهرست مطالب

شرح	شماره صفحه
موافقتنامه	۱
شرایط عمومی	۴
ماده ۱ . تعاریف و مفاهیم	۴
ماده ۲ . شروع و تنفیذ قرارداد	۶
ماده ۳ . حدود خدمات و تغییرات آن	۶
ماده ۴ . برنامه زمانی انجام خدمات	۷
ماده ۵ . پیشرفت کار	۷
ماده ۶ . کارکنان مهندس مشاور	۸
ماده ۷ . نمایندگان	۸
ماده ۸ . دقت و کوشش	۹
ماده ۹ . استانداردها ، معیارها ، مقررات و دستورالعمل‌های فنی	۱۰
ماده ۱۰ . اقدامهای مهندس مشاور که نیاز به تایید کارفرما دارد	۱۰
ماده ۱۱ . محرمانه بودن اطلاعات	۱۱
ماده ۱۲ . ارتباط با طرحهای دیگر	۱۱
ماده ۱۳ . مسئولیت مهندس مشاور	۱۱
ماده ۱۴ . رعایت مقررات ایمنی	۱۲
ماده ۱۵ . نحوه تسلیم و تصویب مدارک و گزارشها	۱۲
ماده ۱۶ . تسهیلات بر عهده کارفرما	۱۳
ماده ۱۷ . دسترسی به محل	۱۴
ماده ۱۸ . خدمات جنبی	۱۴
ماده ۱۹ . پیش پرداخت	۱۴
ماده ۲۰ . تضمین حسن انجام کار	۱۵
ماده ۲۱ . حق الزحمه	۱۵
ماده ۲۲ . نحوه پرداخت حق الزحمه	۱۵
ماده ۲۳ . صورتحساب نهایی و تسویه حساب	۱۷
ماده ۲۴ . تغییرات مدت خدمات و حق الزحمه مربوط	۱۸

- ماده ۲۵ . خسارت تأخیر ۱۸
- ماده ۲۶ . مالیات ، بیمه و سایر حقوق و عوارض قانونی ۱۹
- ماده ۲۷ . تعلیق ۱۹
- ماده ۲۸ . حوادث قهری ۲۱
- ماده ۲۹ . ممنوعیت قانونی ۲۱
- ماده ۳۰ . عدم بکارگیری کارکنان یکدیگر ۲۲
- ماده ۳۱ . انتقال به غیر ۲۲
- ماده ۳۲ . اشخاص و یا قراردادهای ثالث ۲۲
- ماده ۳۳ . خاتمه دادن به قرارداد ۲۲
- ماده ۳۴ . فسخ قرارداد ۲۴
- ماده ۳۵ . حل اختلاف ۲۵
- ماده ۳۶ . کارآموزی ۲۶
- ماده ۳۷ . مالکیت اسناد ۲۶
- ماده ۳۸ . ابلاغها ۲۶
- ماده ۳۹ . زبان قرارداد ۲۶
- ماده ۴۰ . قوانین و مقررات حاکم بر قرارداد ۲۷

موافقتنامه

.....موضوع قرارداد.....
.....مهندس مشاور.....
.....شماره قرارداد.....
.....تاریخ.....

موافقتنامه

موافقتنامه حاضر ، همراه با اسناد و مدارک موضوع ماده ۲ آن ، که مجموعه‌ای غیرقابل تفکیک است و از این پس قرارداد نامیده می‌شود ، در تاریخ ..... در ..... بین ..... که از این پس کارفرما نامیده می‌شود ، از یک طرف و واحد (واحدهای) خدمات مشاوره ..... به شماره ثبت (شماره‌های ثبت) ..... که از این پس مهندس مشاور نامیده می‌شود ، از طرف دیگر ، طبق مقررات و شرایطی که در اسناد و مدارک این قرارداد درج شده است ، منعقد می‌گردد.

ماده ۱. موضوع قرارداد

موضوع قرارداد ، عبارت است از انجام خدمات مشاوره ، برای :

.....
 .....

که شرح آن در پیوست ۱ ، آمده است.

ماده ۲. اسناد و مدارک

این قرارداد ، شامل اسناد و مدارک زیر است :

۱-۲ موافقتنامه حاضر.

۲-۲ شرایط عمومی.

۳-۲ پیوستها :

پیوست ۱ شرح موضوع قرارداد.

پیوست ۲ شرح خدمات.

پیوست ۳ حق‌الزحمه ، مبنای و روش محاسبه و نحوه پرداخت آن.

پیوست ۴ برنامه زمانی کلی.

پیوست ۵ شرایط خصوصی.

پیوست ۶ سازمان و اسامی افراد کلیدی انجام کار.

پیوست ۷ اسناد تکمیلی که حین انجام خدمات، در چارچوب قرارداد و به منظور

انجام آن ، به مهندس مشاور ابلاغ شده یا بین دو طرف قرارداد ، مبادله

می‌شود.

پیوست ۸ مدارک و گزارشهای مصوب .

تبصره : چنانچه خدمات مشاوره به صورت مشارکت (Joint venture) انجام شود، موافقتنامه همکاری آنان نیز ضمیمه قرارداد می شود.

ماده ۳ . مدت

مدت انجام خدمات قسمتها و مراحل موضوع قرارداد ، که شروع و تنفيذ آن طبق ماده ۲ شرایط عمومی قرارداد است ، با توجه به برنامه زمانی کلی (پیوست ۴) ، به شرح زیر است:

الف).....

ب).....

ج).....

مدت یاد شده ، تابع تغییرات مدت ، موضوع ماده ۲۴ شرایط عمومی ، خواهد بود .

ماده ۴ . حق الزحمه

۱-۴ مبالغ حق الزحمه قسمتها و مراحل مختلف خدمات ، به شرح زیر است:

الف).....

ب).....

ج).....

۲-۴ نحوه تعیین حق الزحمه و روش پرداخت آن در پیوست ۳ درج شده است.

ماده ۵ . تعهدات دو طرف قرارداد

۱-۵ مهندس مشاور ، متعهد است خدمات خود را طبق اسناد و مدارک قرارداد ، در ازای دریافت حق الزحمه انجام دهد .

۲-۵ کارفرما متعهد است وظایفی را که در اسناد و مدارک قرارداد برای او معین شده است انجام دهد، و نیز متعهد است که در ازای انجام خدمات موضوع قرارداد ، حق الزحمه مربوط را طبق اسناد و مدارک قرارداد ، به مهندس مشاور پرداخت کند.

ماده ۶ . نشانی

نشانی کارفرما.....

نشانی مهندس مشاور.....

هرگاه یکی از دو طرف قرارداد، نشانی خود را تغییر دهد، باید پانزده (۱۵) روز قبل از تاریخ تغییر، نشانی جدید خود را به طرف دیگر اعلام کند. تا وقتی که نشانی جدید به طرف دیگر اعلام نشده است، مکاتبات به نشانی قبلی ارسال می شود و ابلاغ شده تلقی می گردد.

ماده ۷. تعداد نسخه های قرارداد

این قرارداد در ..... نسخه تنظیم شده و به امضای دو طرف قرارداد رسیده یک نسخه از آن به مهندس مشاور ابلاغ شده و همه نسخه های آن اعتبار یکسان دارند.

نمایندگان مهندس مشاور

نام و نام خانوادگی

سمت

مهر و امضا

نماینده کارفرما

نام و نام خانوادگی

سمت

مهر و امضا

شرایط عمومی

شرایط عمومی

ماده ۱. تعاریف و مفاهیم

۱-۱. قرارداد

مجموعه اسناد و مدارک غیرقابل تفکیک به شرح ماده ۲ موافقتنامه است ، که برای انجام خدمات موضوع قرارداد ، بین دو طرف مبادله می شود.

۲-۱. موافقتنامه

سندی است که در آن مشخصات اصلی قرارداد ، مانند مشخصات دو طرف ، موضوع ، مدت ، حقالزحمه و تعهدات دو طرف بیان شده است و باید به مهر و امضای هر دو طرف برسد.

۳-۱. شرایط عمومی

مفاد همین متن است که مقررات و شرایط عمومی حاکم بر قرارداد را تعیین می کند.

۴-۱. شرایط خصوصی

شرایط خصوصی، شرایط ویژه‌ای است که به منظور تکمیل شرایط عمومی ، با توجه به وضعیت و ماهیت موضوع قرارداد تنظیم می شود. موارد درج شده در شرایط خصوصی، نمی تواند مفاد شرایط عمومی را نقض کند.

۵-۱. کارفرما

شخصیتی حقوقی است که قرارداد را امضا می کند و انجام خدمات موضوع قرارداد را به مهندس مشاور واگذار می نماید . جانشینان قانونی و نمایندگان مجاز کارفرما ، در حکم کارفرما هستند.

۶-۱. مدیریت طرح

شخصیتی حقوقی است که تمام یا بخشی از اختیارهای قابل واگذاری کارفرما ، با عنوان مدیریت طرح ، به وی واگذار می شود.

۷-۱. مهندس مشاور

طرف دیگر امضا کننده قرارداد است ، که انجام خدمات موضوع قرارداد را تعهد می کند. جانشینان قانونی و نمایندگان مجاز مهندس مشاور ، در حکم مهندس مشاور هستند.

۸-۱. خدمات

عبارت از فعالیتهای و اقدامهایی است که در اجرای موضوع قرارداد، از سوی مهندس مشاور تعهد شده است.

۹-۱. شرکت اصلی

منظور از شرکت اصلی در وزارت نفت، شرکت ملی نفت ایران - شرکت ملی پالایش و پخش فرآوردههای نفتی ایران - شرکت ملی گاز ایران - شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران می باشد.

۱۰-۱. مرحله، قسمت

مرحله، بخش تفکیک شدهای از شرح خدمات است که تحت این عنوان، با مدت و حق الزحمه معین، در قرارداد مشخص شده است. در صورت لزوم هر مرحله می تواند به چند قسمت جداگانه با حق الزحمه مشخص، طبق شرح خدمات تقسیم شود.

۱۱-۱. مدارک و گزارشها

متون، مستندات، نقشهها، دستورالعملها، مشخصات فنی، کتابچههای محاسبات فنی، نرم افزارها، برآورد مقادیر، قیمتها و نظایر آن که در انجام خدمات موضوع قرارداد، بر حسب مورد از سوی مهندس مشاور تهیه می شود، به عنوان مدارک و گزارشها نامیده می شوند.

۱۲-۱. برنامه زمانی کلی

برنامه ای است که تاریخ شروع و خاتمه بخشهای مختلف خدمات هر قسمت یا مرحله از قرارداد را بر حسب ماه، نشان می دهد و در اسناد و مدارک قرارداد درج می شود.

۱۳-۱. برنامه زمانی تفصیلی

برنامه ای است که تاریخ شروع و خاتمه هر یک از فعالیتهای درج شده در شرح خدمات را به تفصیل و در چارچوب برنامه زمانی کلی در هر قسمت یا مرحله نشان می دهد.

۱۴-۱. مدت اولیه

مدت اولیه هر قسمت یا مرحله، مدت درج شده در ماده ۳ موافقتنامه، برای آن قسمت یا مرحله است.

۱۵-۱. متوسط حق الزحمه ماهانه

متوسط حق الزحمه ماهانه هر قسمت یا مرحله، عبارت از حاصل تقسیم مبلغ اولیه حق الزحمه آن قسمت یا مرحله، بر مدت اولیه مربوط به آن (بر حسب ماه).

۱-۱۶. روز ، ماه ، تاریخها ، مفرد و جمع ، عنوانها

۱-۱۶-۱ روز و ماه براساس تقویم شمسی ، و تاریخها طبق تقویم رسمی کشور است.
 ۱-۱۶-۲ هر کجا که معنای عبارت ایجاب کند، کلمات مفرد معنای جمع و کلمات جمع معنای مفرد دارند.
 ۱-۱۶-۳ اصطلاحاتی که در این ماده نیامده است طبق ضوابط نظام اجرایی طرحهای صنعت نفت و آیین نامه معاملات شرکت ملی نفت تعریف می شود.

ماده ۲. شروع و تنفیذ قرارداد

۱-۲ این قرارداد از تاریخ مبادله آن (ابلاغ از سوی کارفرما) نافذ است .
 ۲-۲ شروع اولین قسمت یا مرحله ، پس از ابلاغ قرارداد از سوی کارفرما و دریافت پیش پرداخت است. چنانچه مهندس مشاور در خواست پیش پرداخت نکند، شروع کار (۱۵) روز پس از ابلاغ قرارداد می باشد.
 تاریخ شروع هر یک از قسمت ها و مراحل بعدی ، تاریخ ابلاغ انجام قسمت یا مرحله مربوط توسط کارفرماست.
 ۲-۳ با تصویب مدارک و گزارشهای هر قسمت یا مرحله ، در صورتی که کارفرما مصمم به انجام قسمت یا مرحله بعد باشد ، ظرف مدت یکماه از تاریخ تصویب مدارک و گزارشها ، انجام آن را به مهندس مشاور ابلاغ می کند و یا مراتب انصراف خود را از ادامه قرارداد اعلام می نماید . در صورتی که مرحله بعدی، خدمات مرحله ساخت و تحویل (نظارت) باشد ، مدت یاد شده سه ماه خواهد بود.
 ۲-۴ در صورت عدم ابلاغ هر قسمت یا مرحله از کار توسط کارفرما ، ظرف مهلهای یاد شده ، مهندس مشاور می تواند خاتمه قرارداد را طبق بند ۳۳-۹-۱ ، در خواست کند.

ماده ۳. حدود خدمات و تغییرات آن

۳-۱ کارفرما می تواند حین انجام کار ، خدمات مهندس مشاور را در چارچوب موضوع قرارداد و حداکثر تا بیست و پنج درصد مبلغ قرارداد ، با رعایت مفاد بند ۳-۲ ، تغییر، افزایش یا کاهش دهد.

۱-۳-۱ در صورتی که به کار بستن نظر کارفرما در حین انجام خدمات یا هنگام بررسی مدارک و گزارشهای مهندس مشاور ، موجب تغییر مصوبات قبلی و انجام خدمات اضافی شود ، مهندس مشاور موظف است با رعایت مفاد بند ۲-۳ ، خدمات اضافی را انجام دهد.

۲-۱-۳ مهندس مشاور ، می‌تواند در صورت لزوم تغییرات در شرح وظایف و یا حدود خدمات در بخشهای پایان یافته را ، با ذکر دلایل و جزئیات و با رعایت مفاد بند ۲-۳ ، به کارفرما پیشنهاد کند.

۲-۳ هرگاه طبق بندهای یاد شده تغییراتی در حدود خدمات موضوع قرار داد ضرورت داشته باشد، در هر مورد مهندس مشاور مدت و حقالزحمه انجام تغییرات را ظرف مدت (۲۰) روز پس از اعلام تغییرات توسط کارفرما ، به وی گزارش می‌کند. کارفرما ، حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز با بررسی گزارش در مورد مدت و حقالزحمه انجام تغییرات ، با مهندس مشاور مذاکره و توافق می‌کند. پس از توافق ، کارفرما تغییرات را ابلاغ می‌نماید.

۳-۳ خدمات مربوط به اصلاح مدارک و گزارشهای مهندس مشاور ، که ناشی از نقص انجام خدمات موضوع قرارداد باشد ، مشمول خدمات اضافی بندهای ۱-۳ و ۲-۳ نیست و مهندس مشاور موظف به انجام آن به هزینه خود می باشد.

ماده ۴ . برنامه زمانی انجام خدمات

۱-۴ برنامه زمانی کلی انجام خدمات، در پیوست ۴ آمده است.
۲-۴ پس از ابلاغ قرارداد ، در صورتی که در پیوست ۴ مدتی برای تهیه برنامه زمانی تفصیلی تعیین نشده باشد ، برنامه زمانی تفصیلی هر قسمت یا مرحله در چارچوب برنامه زمانی کلی ، تا یک هشتم مدت آن قسمت یا مرحله ، یا یک ماه هر کدام کمتر است ، از سوی مهندس مشاور تهیه و برای کارفرما ارسال می‌شود . کارفرما، تا پانزده (۱۵) روز پس از دریافت برنامه زمانی تفصیلی ، نظر خود را درباره تصویب و یا اصلاح آن اعلام می‌کند . هرگونه تغییر در برنامه زمانی تفصیلی ، با توافق دو طرف مجاز خواهد بود.

ماده ۵ . پیشرفت کار

مهندس مشاور ، در پایان هر ماه یا زمانهای تعیین شده در برنامه زمانی تفصیلی ، گزارش پیشرفت خدمات موضوع قرارداد را در دو نسخه ، به کارفرما تسلیم می‌کند . این گزارش

شامل: میزان کارهای انجام شده، تاخیر (در صورت وجود) و علل آن، پیشنهاد راه حل‌های لازم برای رفع موانع و مشکلات کار می‌باشد و کارفرما تا ده (۱۰) روز بعد از وصول گزارش، نظر خود را نسبت به گزارش یاد شده اعلام می‌کند، در غیر این صورت، مفاد گزارش، تایید شده تلقی می‌گردد.

ماده ۶. کارکنان مهندس مشاور

۱-۶ همه کسانی که به منظور اجرای خدمات موضوع قرارداد، به صورت دایم یا موقت، به هزینه مهندس مشاور و برای او خدماتی را انجام می‌دهند، کارکنان مهندس مشاور شناخته می‌شوند و مسئولیت عملکرد آنها در مورد خدمات موضوع قرارداد، به عهده مهندس مشاور است.

۲-۶ قبل از شروع کار، مهندس مشاور موظف است سازمان اجرایی و فهرست اسامی افراد کلیدی را که فاقد سوابق سوء حرفه‌ای باشند، برای انجام خدمات موضوع قرارداد، مطابق پیوست ۶ به همراه وظایف، تخصص و میزان فعالیت هر یک، برای کارفرما ارسال کند.

۳-۶ مهندس مشاور، باید به منظور اجرای مراحل مختلف این قرارداد در دفاتر و کارگاه‌های خود، به شمار کافی کارکنان صلاحیت‌دار داشته باشد.

۴-۶ در صورتی که انجام خدمات موضوع قرارداد، مستلزم استفاده از خدمات اتباع خارجی باشد، مهندس مشاور در استفاده از خدمات آنها، قوانین و مقررات ناظر بر کار اتباع خارجی در ایران را رعایت می‌کند و اسناد مربوط به مجوز اقامت و کار آنها را به کارفرما تسلیم می‌نماید.

ماده ۷. نمایندگان

۱-۷ نمایندگان کارفرما

۱-۱-۷ کارفرما پس از مبادله قرارداد، نماینده یا نمایندگان خود را با تعیین حدود اختیارات، به مهندس مشاور معرفی می‌کند.

۲-۱-۷ دستورها و مدارکی که به وسیله نماینده کارفرما، در محدوده اختیارات تفویض شده به وی، به مهندس مشاور ابلاغ می‌شود در حکم ابلاغ کارفرماست، بدیهی است با تغییر نماینده کارفرما، دستورهای ابلاغ شده و یا مدارک امضا شده به وسیله نماینده قبلی، معتبر است.

۳-۱-۷ کارفرما می‌تواند تمام یا بخشی از اختیارات قابل واگذاری خود را در رابطه با این قرارداد، به واحد خدمات مدیریت طرح واگذار نماید. در این صورت آن واحد با تعیین حدود اختیارات، به مهندس مشاور معرفی می‌شود و تصمیم‌گیری‌های وی در امور واگذار شده، در حکم تصمیم‌های کارفرماست.

۲-۷. نمایندگان مهندس مشاور

۱-۲-۷ پس از مبادله قرارداد، مهندس مشاور نماینده یا نمایندگان خود را با ذکر حدود اختیارات، به کارفرما معرفی می‌کند.

۲-۲-۷ در صورتی که خدمات موضوع قرارداد، مشتمل بر خدمات مرحله ساخت و تحویل کار (نظارت) باشد، مهندس مشاور در هر یک از کارگاه‌های تحت نظارت خود باید یک نفر مهندس ناظر به عنوان نماینده و مسئول تعیین کند و به کارفرما و طرفهای دیگر قرارداد در این کار، معرفی نماید.

۲-۳-۷ مهندس مشاور، موظف است در غیاب مهندس ناظر، جایگزین وی در کارگاه را به کارفرما و طرفهای قرارداد معرفی کند.

ماده ۸. دقت و کوشش

۱-۸ مهندس مشاور باید، خدمات موضوع این قرارداد را منطبق با اصول فنی و مهندسی و براساس استانداردهای تخصصی و حرفه‌ای با رعایت ملاحظات مالی و اقتصادی، طبق دستورالعمل‌های مربوط و با بکارگیری حداکثر مهارت و دقت، به وسیله کارکنانی که واجد صلاحیت تخصصی و حرفه‌ای لازم هستند، انجام دهد و در مواردی که اظهارنظر و صلاحدید، به او واگذار شده است، منصفانه و بی طرفانه عمل کند.

۲-۸ مهندس مشاور موظف است، در مطالعات خود، گزینه‌ها و راه‌حل‌های ممکن را بررسی و مناسب‌ترین آنها را پیشنهاد کند. هم‌چنین باید مدارک و گزارش‌های هر قسمت یا مرحله را به ترتیبی تهیه کند که در ادامه خدمات، در حد امکان، نیاز به تغییر مصوبات قبلی نباشد.

۳-۸ مهندس مشاور، باید عملیات اجرایی را به نحوی نظارت و کنترل نماید، که کارها بر طبق نقشه‌ها و مشخصات فنی ضمیمه قرارداد، توسط پیمانکاران و عوامل اجرایی انجام شود و با راهنمایی‌های به موقع و مقتضی به پیمانکاران و یا سازندگان، از تاخیر در اجرای تعهدات و

عملیات جلوگیری نماید و طبق شرح خدمات ، در تصمیماتی که در اسناد و مدارک قرارداد با پیمانکار یا سازنده بر عهده مهندس مشاور گذاشته شده است ، به موقع اقدام کند.

۴-۸ مسئولیت نظارت بر حسن اجرای عملیات ، بر عهده مهندس مشاور است . از این رو مهندس مشاور نسبت به صدور دستور برای انجام آزمایشها ، با هدف اطمینان از کیفیت مصالح و مواد ، پیش از اجرا و هنگام بکارگیری آنها نیز باید با بازدید مستمر از عملیات ساخت و کیفیت عملیات اجرایی و تجهیزات و تطبیق آنها با مشخصات و استانداردهای فنی و نقشه‌های اجرایی ، اقدام کند . هم چنین مهندس مشاور ، باید با کنترل مستمر از مصرف احتمالی مواد و مصالح غیر استاندارد و اجرای کارهایی که با مشخصات فنی مطابقت ندارد، جلوگیری کند.

ماده ۹ . استانداردها ، معیارها ، مقررات و دستورالعمل‌های فنی

۱-۹ واحد اندازه‌گیری در تمامی اسناد و مدارک فنی طرح ، سیستم متریک خواهد بود ، مگر آن که بنا به ضرورت ، سیستم اندازه‌گیری دیگری در پیوست ۵ تعیین شده باشد و یا هنگام اجرای کار، درباره آن توافق شود.

۲-۹ مهندس مشاور ، باید در انجام خدمات و تهیه و تنظیم مدارک و گزارشها ، از معیارها و ضوابط فنی و دستورالعمل‌ها و استانداردهایی که در پیوست ۵ تعیین شده و یا بعداً توافق می‌شود ، استفاده کند. در صورت موجود نبودن این گونه ضوابط و معیارها ، از معیارها و ضوابط معتبر داخلی و یا بین‌المللی استفاده کند.

۳-۹ مهندس مشاور موظف است ، در اجرای وظایف در چارچوب شرح خدمات (پیوست ۲) ، همه ابلاغها ، دستور کارها و اقدامهای خود را در رابطه با پیمانکار یا سازنده یا دیگر طرفهای قرارداد، با رعایت اسناد و مدارک قراردادهای آنها، طبق ضوابط و دستورالعمل‌های مربوط ، انجام دهد.

ماده ۱۰ . اقدامهای مهندس مشاور که نیاز به تایید کارفرما دارد

هرگاه مهندس مشاور به هنگام انجام کار ، برای تعیین نحوه ادامه کار، جلسه یا جلسه‌های هماهنگی را به منظور اخذ تصمیمهای راهبردی ضروری بداند ، موظف است موضوع را طی گزارش توجیهی ، برای کارفرما بفرستد . کارفرما ، تا پانزده روز از تاریخ دریافت گزارش ، نسبت

به تشکیل جلسه اقدام می‌کند و تصمیمها را در صورت جلسه‌ای تنظیم و به مهندس مشاور ابلاغ می‌نماید. هرگاه کارفرما در مهلت تعیین شده نسبت به تشکیل جلسه و ابلاغ تصمیمها اقدام نکند، مهندس مشاور خود تصمیم‌گیری نموده و نتیجه را به کارفرما اعلام می‌کند.

ماده ۱۱. محرمانه بودن اطلاعات

۱-۱۱ در صورتی که طبق شرایط خصوصی قرارداد، اطلاعات مربوط به موضوع قرارداد جزو طبقه‌بندی محرمانه باشد، و یا محرمانه بودن آن از سوی کارفرما به مهندس مشاور اعلام شود، مهندس مشاور مجاز نیست بدون تایید قبلی کارفرما، اطلاعات مربوط به قرارداد را به طور مستقیم یا غیر مستقیم در اختیار دیگران بگذارد و کوشش نماید تمامی اطلاعاتی را که در جریان انجام خدمات تحصیل می‌کند، محرمانه تلقی نموده و حداکثر سعی خود را برای جلوگیری از افشای اطلاعات بکار بندد.

۲-۱۱ در مواردی که اطلاعات محرمانه است، پس از اتمام قرارداد یا در صورت فسخ یا خاتمه قرارداد کماکان موارد حفاظت از اطلاعات به قوت خود باقی است.

ماده ۱۲. ارتباط با طرحهای دیگر

در مواردی که انجام خدمات موضوع قرارداد، با طرح یا طرحهای دیگری ارتباط داشته باشد، مهندس مشاور موظف است اطلاعات و مدارک فنی آن را طبق برنامه‌ای تنظیم شده از کارفرما دریافت کند و در انجام خدمات خود منظور نماید، تا بین کارهای مختلف طرحهای یاد شده، هماهنگی ایجاد شود.

ماده ۱۳. مسئولیت مهندس مشاور

۱-۱۳ مهندس مشاور، در قبال کارفرما و برای ارائه خدمات پیش‌بینی شده در پیوسته‌های ۱ و ۲ این قرارداد، مسئول است.

۲-۱۳ تایید خدمات و یا تصویب مدارک و گزارشهای مطالعات، محاسبات و یا طراحیهای مهندس مشاور از سوی کارفرما، از مسئولیتهای مهندس مشاور در رعایت استانداردها و اصول علمی و فنی نمی‌گاهد، و در هر حال مهندس مشاور مسئول و جوابگوی کاستی‌هایی است که به علت نقص کار او بعدها در کار مشاهده شود.

۳-۱۳ چنانچه مهندس مشاور از مشارکت دو یا چند شرکت (joint venture) تشکیل شده باشد، شرکتهای تشکیل دهنده مشارکت در برابر کارفرما و کل کار مشترکاً و متضامناً مسئولیت دارند.

ماده ۱۴. رعایت مقررات ایمنی

۱-۱۴ مهندس مشاور باید اطمینان حاصل کند که کارکنانش خدمات را به طور ایمن و مطمئن انجام می‌دهند و ضوابط ایمنی را، در تمام مراحل انجام خدمات رعایت می‌کنند.

۲-۱۴ مهندس مشاور مراقبت می‌کند که پیمانکاران و سایر گروههایی که در انجام کارهای موضوع قرارداد فعالیت می‌کنند، طبق مقررات، ضوابط و دستورالعمل‌های حفاظت و ایمنی کارگاهها در کشور عمل نمایند. این مراقبت رافع مسئولیتهای پیمانکاران و سایر گروههای اجرایی، نخواهد بود.

ماده ۱۵. نحوه تسلیم و تصویب مدارک و گزارشها

۱-۱۵ مهندس مشاور، مدارک و گزارشهای مطالعات هر قسمت یا مرحله را در پایان مدت مربوط و یا مقاطعی که در برنامه زمانی تفصیلی پیش‌بینی شده است، ابتدا در سه نسخه همراه با نسخه‌ای به صورت نرم افزاری به کارفرما تسلیم می‌کند. کارفرما پس از دریافت مدارک و گزارشهای یادشده، ظرف مدت یکماه یا مدت پیش‌بینی شده در برنامه زمانی تفصیلی، آنها را بررسی و نظر صریح و روشن خود را با درج موارد، یکبار اعلام می‌کند.

۲-۱۵ در صورتی که کارفرما مدارک و گزارشها را تایید کند، مهندس مشاور مدارک و گزارشهای تایید شده را در سه نسخه به همراه نسخه نرم‌افزاری و راهنمای مکتوب آن و نیز خلاصه گزارشها، به کارفرما تسلیم می‌کند تا کارفرما آنها را ابلاغ نماید. در صورت اعلام نظر اصلاحی از سوی کارفرما نسبت به مدارک و گزارشها، مهندس مشاور موظف است ظرف مدت یکماه یا ده درصد مدت قسمت یا مرحله، هر کدام که بیشتر باشد، براساس نظر کارفرما آنها را اصلاح و مدارک را در چهار نسخه همراه با نسخه‌ای به صورت نرم‌افزاری تهیه و به همراه خلاصه گزارشها به کارفرما تسلیم نماید، تا کارفرما آنها را تصویب و ابلاغ کند. تجاوز از این مدت، مشمول کاهش حق‌الزحمه درج شده در قرارداد است، مگر اینکه کارفرما با افزایش مدت، قبلاً موافقت کرده باشد.

۳-۱۵ در مواردی که نظر اصلاحی اعلام شده از سوی کارفرما مورد قبول مهندس مشاور نباشد، مهندس مشاور موظف است با ارسال گزارش توجیهی دلایل عدم قبولی خود را برای بررسی مجدد به کارفرما اعلام کند. چنانچه کارفرما هم چنان بر نظرات اعلام شده خود تاکید داشته باشد. مهندس مشاور موظف به اصلاح مدارک و گزارشهای خود، براساس نظر کارفرما خواهد بود.

۴-۱۵ در صورتی که کارفرما ظرف مدت تعیین شده نظر خود را در مورد مدارک و گزارشهای مهندس مشاور اعلام نکند، مهندس مشاور نظر کارفرما را استعلام می نماید و چنانچه تا پانزده روز از تاریخ دریافت استعلام همچنان نظری از سوی کارفرما اعلام نشود، گزارشها و مدارک ارسالی تصویب شده تلقی می گردد.

۵-۱۵ کارفرما، یک نسخه از مدارک و گزارشهای مصوب هر قسمت یا مرحله را با مهر تصویب شده به مهندس مشاور ابلاغ می کند.

۶-۱۵ مدارک و گزارشهای تصویب شده مبنای کارهای بعدی است و مهندس مشاور حق الزحمه مربوط را بر اساس قرارداد دریافت می کند.

۷-۱۵ مهندس مشاور، باید به پیوست هر یک از گزارشها، چکیده‌ای از کار آن قسمت یا مرحله را تهیه و به کارفرما تسلیم کند. هم چنین، پس از تحویل موقت کار، باید گزارشی شامل تاریخچه کارهای انجام شده در مرحله ساخت را به کارفرما تسلیم کند.

ماده ۱۶. تسهیلات بر عهده کارفرما

کارفرما تدابیر و مساعدتهای لازم را برای تسهیل کار مهندس مشاور در ارتباط با خدمات موضوع قرارداد به ویژه در موارد زیر براساس درخواست مهندس مشاور فراهم می کند.

۱-۱۶ در اختیار قرار دادن اطلاعات مربوط، طبق مندرجات شرایط خصوصی و به صورت رایگان.

۲-۱۶ مجوز ورود کارکنان مهندس مشاور به مناطق ممنوع، در ارتباط با نیاز طرح.

۳-۱۶ روادید ورود و خروج و پروانه اقامت و مجوز کار کارکنان خارجی مورد نیاز طرح و همچنین، اخذ گذرنامه و روادید برای کارشناسان ایرانی.

۴-۱۶ ارتباط و تشریک مساعی با وزارتخانه‌ها، سازمانها، شرکتها و سایر موسسات.

۵-۱۶ ترتیب امور مربوط به تهیه لوازم و وسایلی که تهیه و توزیع آن در انحصار دولت باشد.

۶-۱۶ ترتیب امور مربوط به تهیه، ورود و ترخیص لوازم و وسایل، کتب، نشریات، نرم افزارها و اقلامی از این قبیل، که تهیه آن در داخل کشور مقدور نباشد.

۷-۱۶ تسهیلات ویژه‌ای که طبق پیوست ۵ قرارداد، باید توسط کارفرما در اختیار مهندس مشاور قرار گیرد.

تمام هزینه‌های اقدامهای موضوع بندهای ۱۶-۳ تا ۱۶-۶، بر عهده مهندس مشاور است.

ماده ۱۷. دسترسی به محل

۱۷-۱ کارفرما باید امکان دسترسی بدون ممانعت به محل اجرای پروژه را، به منظور انجام خدمات این قرارداد، برای مهندس مشاور فراهم کند.

۱۷-۲ اخذ مجوزهای لازم برای انجام خدمات موضوع قرارداد بر روی زمین و مسیرهای مربوط، بر عهده و به هزینه کارفرماست.

۱۷-۳ مهندس مشاور، برای کسب مجوزهای لازم، با کارفرما در حد توان همکاری خواهد کرد.

ماده ۱۸. خدمات جنبی

۱۸-۱ خدمات جنبی، مانند تهیه نقشه‌های توپوگرافی، زمین شناسی، عکسهای هوایی و تصاویر ماهواره‌ای، همچنین انجام آزمایشهای ژئوتکنیک و مقاومت مصالح، ژئوفیزیک، اطلاعات و آمار هواشناسی و هیدرولوژی، آبنگاری و کارهایی مانند اینها، که اصولاً جزو خدمات موضوع قرارداد نیست، طبق ضوابط قراردادهای مربوط، توسط مهندس مشاور صاحب صلاحیت، براساس ضوابط، به هزینه و از سوی کارفرما انجام می‌شود. در این صورت، تعیین شرح خدمات جنبی مورد نیاز و اطلاعات و مشخصات فنی ضروری هر یک و اعلام آنها، همراه با جدول زمانی ارائه اطلاعات مورد نیاز و نیز تطبیق نتایج حاصل با نیازهای طرح، بر عهده مهندس مشاور خواهد بود.

۱۸-۲ اگر کارفرما بخواهد در تنظیم مدارک قرارداد و یا بررسی و اظهار نظر در مورد گزارشها و نظارت بر خدمات جنبی، از خدمات مهندس مشاور استفاده کند، مهندس مشاور موظف است که افراد دارای صلاحیت را برای انجام این خدمات به شمار لازم به خدمت فرا خواند. میزان خدمات اضافی و حق الزحمه مربوط به آن، طبق ضوابط مندرج در بند ۳-۲ خواهد بود.

۱۸-۳ در صورتی که مهندس مشاور گزارش نتایج کارهای جنبی را که توسط واحدهای دیگری تهیه شده است صحیح نداند و به نتایج آن معترض باشد، باید نظر خود را با ذکر دلیل و به موقع، برای تصمیم‌گیری به کارفرما اعلام کند. چنانچه کارفرما گزارشهای یاد شده را تایید نماید، مهندس مشاور موظف به استفاده از نتایج آنها در مطالعات مربوط خواهد بود و مسئولیت این نوع تصمیم‌گیری‌ها بر عهده مهندس مشاور نیست.

ماده ۱۹. پیش پرداخت

۱-۱۹ به درخواست مهندس مشاور ، کارفرما بیست درصد از مبلغ اولیه حق الزحمه هر مرحله از خدمات موضوع قرارداد را به عنوان پیش پرداخت ، پس از ابلاغ همان مرحله ، بدون کسر کسور قانونی در مقابل ضمانتنامه بانکی یا هرگونه تضمین معتبر مورد تایید کارفرما، به مهندس مشاور پرداخت می کند . مقدار این پیش پرداخت ، برای خدمات مرحله ساخت و تحویل (نظارت) ده درصد مبلغ اولیه حق الزحمه این مرحله است . این مبلغ، هنگام پرداخت حق الزحمه هر قسمت یا مرحله به تناسب کسر و تضمین مهندس مشاور به همان نسبت آزاد می شود.

۱۹-۲ در صورت خاتمه و یا فسخ قرارداد ، هرگاه در تسویه حساب نهایی ، مهندس مشاور بابت پیش پرداختها به کارفرما بدهکار باشد ، موظف است مبالغ بدهکاری را پرداخت کند وگرنه کارفرما ، نسبت به دریافت مطالبات خود از محل سپرده ها ، تضمینها و سایر مطالبات مهندس مشاور ، با اخذ هزینه های مربوط ، اقدام می کند.

ماده ۲۰. تضمین حسن انجام کار

۲۰-۱ برای حصول اطمینان از حسن انجام کار ، ده درصد از هر پرداخت مهندس مشاور به عنوان تضمین حسن انجام کار کسر و نزد کارفرما نگهداری می شود .

۲۰-۲ در صورت فسخ قرارداد ، طبق ماده ۳۴ تضمین حسن انجام کار به نفع کارفرما ضبط می شود.

۲۰-۳ تضمین مربوط به هر قسمت یا مرحله از خدمات مطالعه و طراحی باید پس از تصویب مدارک و گزارشهای آن و در زمان تسویه حساب نهایی ، طبق ماده ۲۳ آزاد شود.

نیمی از مبلغ تضمین حسن انجام کار در مرحله ساخت (نظارت) پس از تحویل موقت کار، و بقیه آن پس از تحویل قطعی کار آزاد می شود.

در صورتی که کارفرما تا قبل از پایان قرارداد ، قسمتهایی از عملیات اجرا شده را تحویل موقت یا قطعی بگیرد ، تضمین دریافتی ، به تناسب کاهش می یابد .

ماده ۲۱. حق الزحمه

۲۱-۱ حق الزحمه مهندس مشاور برای انجام خدمات قسمتها یا مراحل مختلف موضوع قرارداد که طبق پیوست ۳ تعیین شده است ، از سوی کارفرما و با رعایت مفاد قرارداد ، به وی پرداخت می شود.

ماده ۲۲. نحوه پرداخت حق الزحمه

۲۲-۱ هشتاد و پنج درصد حق الزحمه هر قسمت یا مرحله از مطالعات در طول انجام خدمات و تا زمان تسلیم مدارک و گزارشهای آن قسمت یا مرحله ، به صورت اقساط براساس پیشرفت کار، طبق برنامه زمانی که در پیوست ۳ تعیین و توافق شده است ، به صورت علی الحساب پرداخت می شود.

۲۲-۲ باقیمانده حق الزحمه هر قسمت یا مرحله از مطالعات ، پس از تصویب مدارک و گزارش مربوط ، طبق ماده ۲۳ پرداخت می شود.

۲۲-۳ نحوه پرداخت حق الزحمه مرحله ساخت و تحویل کار (نظارت)، در پیوست ۳ تعیین شده است.

۲۲-۴ زمان پرداخت حق الزحمه خدمات اضافی موضوع بند ۳-۲ ، بر حسب مورد، به تناسب پیشرفت کار و با توافق دو طرف تعیین می شود.

۲۲-۵ هر یک از اقساط حق الزحمه موضوع بند ۲۲-۱ ، طی صورتحسابی که توسط مهندس مشاور تهیه و تسلیم کارفرما می شود ، پس از رسیدگی از سوی کارفرما پرداخت می شود.

۲۲-۶ کارفرما موظف است ظرف مدت بیست روز پس از دریافت صورتحساب ، آن را مورد بررسی قرار دهد و پس از کسر کسور قانونی و قراردادی ، ضمن ارسال یک نسخه از صورتحساب تایید شده همراه با مستندات مربوط برای مهندس مشاور ، حق الزحمه وی را پرداخت کند.

۲۲-۷ هرگاه مهندس مشاور به اصلاحات اعمال شده از سوی کارفرما در مورد صورتحساب معترض باشد، اعتراض خود را با ذکر دلیل و ارائه مستندات ، حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت صورتحساب اصلاح شده ، به کارفرما اعلام می کند تا مورد رسیدگی قرار گیرد .هرگاه کارفرما هم چنان بر اعمال اصلاحات اعلام شده تاکید داشته باشد، باید نسبت به پرداخت آنچه که مورد قبول اوست ، اقدام کند. در این حالت ، مهندس مشاور می تواند نسبت به مبلغ مازاد موردنظر خود ، از طریق ماده ۳۵ اقدام کند و در صورت محق بودن ، اصل مبلغ را به علاوه خسارت تاخیر تادیه ، طبق بند ۲۲-۸ ، دریافت کند.

۲۲-۸ در صورتی که کارفرما در پرداخت تمام یا بخشی از هر یک از صورتحساب های تایید شده بیش از یک ماه از تاریخ دریافت آن تاخیر کند، برای جبران خسارت مازاد بر یک ماه ، اضافه بر اصل مبلغ تاخیر شده ، مبلغی معادل حاصل ضرب نرخ سود سپرده

سرمایه‌گذاری بلند مدت پنجساله (مورد عمل در بانکهای کشور) در مبلغی که پرداخت آن به تاخیر افتاده، به مهندس مشاور پرداخت می‌کند. حداکثر زمان مشمول پرداخت این خسارت، سه ماه است.

ماده ۲۳. صورت‌حساب نهایی و تسویه حساب

۲۳-۱ صورت‌حساب نهایی خدمات هر قسمت یا مرحله از مراحل مطالعاتی، پس از تصویب مدارک و گزارشهای آن و صورت‌حساب نهایی هر قسمت از خدمات مرحله ساخت (نظارت)، پس از پایان یافتن خدمات از سوی مهندس مشاور تهیه و به منظور تایید برای کارفرما ارسال می‌شود. این صورت‌حساب شامل: حق‌الزحمه آن قسمت یا مرحله و مبلغی که براساس قرارداد به آن اضافه یا از آن کسر می‌شود، نظیر حق‌الزحمه افزایش یا کاهش خدمات، هزینه‌های تعلیق، خسارت و نتایج ناشی از دعاوی رسیدگی و قطعی شده، کسور قانونی، پرداختهای قبلی یا علی‌الحساب است. این صورت‌حساب حداکثر ظرف مدت سی روز از تاریخ دریافت بوسیله کارفرما رسیدگی و تایید می‌شود.

تبصره: در صورتی که حق‌الزحمه طبق دستورالعمل‌های مربوط، به صورت درصدی از برآورد هزینه اجرای کار محاسبه شده باشد، مبلغ برآورد مصوب هر قسمت یا مرحله مطالعات و طراحی، مبنای تسویه حساب قطعی حق‌الزحمه این قسمت یا مرحله بوده و هزینه تمام شده عملیات مبنای تسویه حساب قطعی حق‌الزحمه خدمات مرحله ساخت و تحویل (نظارت) است.

۲۳-۲ چنانچه صورت‌حساب یاد شده نیاز به اصلاح داشته باشد، کارفرما اصلاحات مورد نظر خود را در جلسه‌ای که طی مدت یاد شده در بند ۲۳-۱ با مهندس مشاور تشکیل می‌دهد، مطرح نموده و نتیجه را با وی توافق می‌کند. ۲۳-۳ صورت‌حساب توافق شده بوسیله دو طرف قطعی بوده و اعتراض نسبت به آن وارد نیست و مبنای تسویه حساب نهایی با مهندس مشاور قرار می‌گیرد، در این حالت بر حسب مورد به شرح بندهای زیر عمل خواهد شد. در صورتی که توافق حاصل نشود طبق مفاد ۲۲-۷ عمل می‌شود.

۲۳-۴ هرگاه مهندس مشاور براساس صورت‌حساب نهایی بستانکار شناخته شود، تضمین حسن انجام کار او طبق ماده ۲۰ آزاد و مطالبات وی حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز پس از تایید صورت‌حساب نهایی، پرداخت می‌شود. ۲۳-۵ هرگاه مهندس مشاور براساس صورت‌حساب نهایی بدهکار شود، ظرف مدت پانزده (۱۵) روز از تاریخ تایید صورت‌حساب، بدهی خود را به کارفرما می‌پردازد.

. در این صورت بی‌درنگ تضمین حسن انجام کار او آزاد می‌شود و هرگاه در این مدت بدهی خود را پرداخت نکند، کارفرما حق دارد از محل سپرده‌ها، تضمین‌ها و مطالبات مهندس مشاور، طلب خود را دریافت کرده و سپس باقیمانده مبلغ تضمین حسن انجام کار او را آزاد نماید و اگر مبالغ یاد شده برای وصول مطالبات کافی نباشد، مطالبات خود را از سایر داراییهای او وصول می‌کند.

ماده ۲۴. تغییرات مدت خدمات و حق الزحمه مربوط

مدت قرارداد در صورت پیش آمدن هر یک از موارد زیر، می‌تواند با پیشنهاد هر یک از دو طرف، تغییر یابد .

۱-۲۴ تغییر حدود خدمات.

۲-۲۴ بروز تاخیر به عللی خارج از قصور مهندس مشاور.

۳-۲۴ وقوع حوادث قهری و بروز شرایط اضطراری.

۴-۲۴ تعلیق کارها از طرف کارفرما.

۵-۲۴ تاخیر غیر مجاز از سوی مهندس مشاور .

در موارد فوق، مهندس مشاور باید با توجه به مفاد ماده مربوط، تغییرات لازم، در مدت و مبلغ حق الزحمه، براساس مبانی قرارداد و تاثیر آن روی خدمات انجام شده و برنامه زمانی و نیز پیامدهای مالی آن را تعیین نموده و طی گزارشی به کارفرما اعلام کند. کارفرما حداکثر پانزده (۱۵) روز پس از دریافت گزارش، نظر خود را اعلام خواهد کرد . نتایج طی صورت جلسه‌ای تنظیم و ملاک عمل قرار می‌گیرد.

تغییر مدت هر قسمت یا مرحله، براساس کنترلهایی که حین انجام کار صورت می‌گیرد، در پایان خدمات آن قسمت یا مرحله (یا در حالت فسخ یا خاتمه قرارداد در زمان بررسی)، مورد بررسی نهایی قرار گرفته و درباره کاهش یا تمدید مدت و میزان تاخیرهای مجاز و غیرمجاز، توافق به عمل می‌آید و نتیجه، صورت مجلس می‌گردد.

در صورت عدم توافق دو طرف در مورد تعیین میزان انواع تاخیرها، موضوع بنا به درخواست هر یک از دو طرف طبق ماده ۳۵، رسیدگی می‌شود.

ماده ۲۵. خسارت تأخیر

۱-۲۵ بابت تاخیر غیر مجاز مهندس مشاور، خسارتی معادل حاصلضرب نسبت مدت تاخیر غیرمجاز به مدت قسمت یا مرحله مربوط در میزان حق الزحمه آن قسمت یا مرحله و حداکثر تا بیست (۲۰) درصد حق الزحمه مربوط، از مهندس مشاور دریافت می‌شود.

۲۵-۲ بابت تاخیر مجاز مهندس مشاور ، مبلغی معادل چهل (۴۰) درصد متوسط حق الزحمه ماهانه برای ماههای با تاخیر مجاز پرداخت می‌شود . حداکثر مدت برای پرداخت حق الزحمه تاخیر مجاز ، برای مراحل مطالعاتی ، نصف مدت قسمت یا مرحله مربوط و حداکثر شش ماه و برای مرحله ساخت و تحویل (نظارت) ، تابع شرایط اجرای کار است.

پس از سپری شدن این مدت و عدم ابلاغ تعلیق از سوی کارفرما ، مهندس مشاور می‌تواند طبق بند ۳۳-۹-۵ ، عمل کند.

تبصره : حق الزحمه مربوط به عوامل مقیم یا نظارت کارگاهی مهندس مشاور ، در مدت تاخیر مجاز طبق دستورالعمل مربوط محاسبه می‌شود.

ماده ۲۶ . مالیات ، بیمه و سایر حقوق و عوارض قانونی

۲۶-۱ پرداخت هرگونه مالیات ، عوارض ، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی مربوط به مهندس مشاور و کارکنان او و نیز حقوق گمرکی و عوارض مربوط به لوازم و وسایل مورد نیاز مهندس مشاور که در تاریخ امضای این قرارداد برقرار است ، یا در آینده برقرار خواهد شد و یا میزان آن در آینده تغییر می‌کند ، با رعایت مفاد بند ۲۶-۲ به عهده مهندس مشاور است . مبالغی از این مالیاتها و عوارض و بیمه و سایر حقوق دولتی که باید طبق قوانین و مقررات از طریق کارفرما وصول شود ، از پرداختهای مهندس مشاور کسر می‌شود و به حساب وی به مراجع مربوط ، حواله می‌گردد .

۲۶-۲ در صورتی که مالیات ، عوارض ، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی ، جز آنهایی که هنگام امضای قرارداد وجود دارد ، تغییر کند ، حق الزحمه مهندس مشاور نیز ، توسط کارفرما ، به تناسب تعدیل خواهد شد.

ماده ۲۷ . تعلیق

۲۷-۱ کارفرما می‌تواند با اعلام کتبی ده (۱۰) روزه به مهندس مشاور در حین انجام خدمات هر قسمت یا مرحله ، تمام یا بخشی از خدمات موضوع آن قسمت یا مرحله را ، طی ابلاغیه ای که تاریخ شروع و خاتمه تعلیق در آن معین شده است ، به حالت تعلیق در آورد.

۲۷-۲ ابلاغ تعلیق برای خدمات مطالعات ، قبل از سپری شدن سه چهارم مدت اولیه و با احتساب تمدیدهای مجاز برای هر یک از این قسمتها یا مراحل ، مجاز است و تعلیق

خدمات مرحله ساخت و تحویل (نظارت)، تابع وضعیت تعلیق کارهای اجرایی که تحت نظارت مهندس مشاور است، می باشد .

۳-۲۷ تعلیق خدمات از سوی کارفرما در هر قسمت یا مرحله ، فقط برای یک بار مجاز است. مدت تعلیق در هر قسمت یا مرحله از خدمات، حداکثر یک چهارم مدت اولیه و یا ۴ ماه، هر کدام که کمتر است ، خواهد بود.

۴-۲۷ در صورتی که تمدید تعلیق ضرورت داشته باشد ، کارفرما حداکثر تا ده (۱۰) روز قبل از پایان مدت تعلیق ، موضوع را به مهندس مشاور پیشنهاد می کند و در صورت موافقت مهندس مشاور ، حداکثر به مدت سه (۳) ماه و بدون پرداخت هرگونه هزینه برای مدت تمدید شده ، قرارداد تمدید می گردد ، هرگاه مهندس مشاور با تمدید تعلیق موافقت نکند، با درخواست وی به قرارداد خاتمه داده می شود.

۵-۲۷ پرداخت هزینه های مربوط به دوران تعلیق خدمات ، به استثنای خدمات مرحله ساخت و تحویل (نظارت) ، ماهانه معادل سی (۳۰) درصد حق الزحمه متوسط ماهانه است ، که با رعایت مفاد بند ۳-۲۷ قابل پرداخت است.

۶-۲۷ مهندس مشاور موظف است پس از شروع تعلیق ، خدمات مربوط را متوقف کند و حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز ، گزارش وضعیت خدمات را تا هنگام ابلاغ تعلیق، تهیه و با تعیین میزان هزینه های تعلیق ، موضوع بند ۵-۲۷ ، به کارفرما تسلیم نماید.

۷-۲۷ مهندس مشاور بیست (۲۰) روز قبل از انقضای مدت تعلیق یا تمدید تعلیق ، نظر کارفرما را نسبت به چگونگی ادامه قرارداد ، استعلام می کند . در صورت اعلام نظر کارفرما مبنی بر ادامه کار ، پس از سپری شدن مدت تعلیق ، اجرای کار ادامه می یابد. هرگاه تا پایان مدت تعلیق کارفرما ، نظر خود را در مورد ادامه کار اعلام نکند ، مهندس مشاور می تواند خاتمه کار را درخواست کند.

۸-۲۷ چنانچه در دوران تعلیق ، کارفرما تصمیم به لغو تعلیق بگیرد ، موضوع را به مهندس مشاور ابلاغ می کند. در این صورت حداکثر ده (۱۰) روز پس از ابلاغ ، کار ادامه می یابد.

ماده ۲۸. حوادث قهری

در موارد وقوع حوادث قهری و بروز شرایط اضطراری ، مانند جنگ (اعلام شده یا نشده)، انقلابها و اعتصابهای عمومی ، شیوع بیماریهای واگیردار ، زلزله ، سیل و طغیانهای غیر عادی،

خشکسالی‌های بی‌سابقه و هم‌چنین آتش‌سوزی‌های دامنه‌دار، طوفان و حوادث مشابه، به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

۱-۲۸ هرگاه بروز شرایط اضطراری، انجام قرارداد حاضر را برای یکی از دو طرف غیرممکن سازد، آن طرف می‌تواند خاتمه قرارداد را به طرف دیگر اعلام کند.

۲-۲۸ هرگاه شرایط اضطراری گذرا باشد و ادامه قرارداد حاضر به طور موقت امکان پذیر نباشد، مطابق ماده تعلیق، عمل می‌شود.

ماده ۲۹. ممنوعیت قانونی

۱-۲۹ مهندس مشاور اعلام می‌کند که در موقع عقد این قرارداد، مشمول ممنوعیت اصل ۱۴۱ قانون اساسی و قانون منع مداخله کارکنان دولت، مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۲۲، نیست.

۱-۱-۲۹ در صورتی که خلاف آن برای کارفرما ثابت شود، یا تغییراتی در صاحبان سهام، مدیران یا بازرسان مهندس مشاور رخ دهد که با مفاد قوانین یاد شده تعارض داشته باشد کارفرما قرارداد را مطابق ماده ۳۴ فسخ می‌کند.

۲-۱-۲۹ در شرایطی که تغییراتی در دستگاه‌های دولتی یا کارفرما ایجاد شود که مهندس مشاور مشمول ممنوعیت یاد شده باشد، مهندس مشاور موظف است مراتب را به کارفرما اعلام کند و در صورتی که منع قانونی رفع نشود، کارفرما قرارداد را خاتمه می‌دهد. هرگاه مهندس مشاور مراتب را به محض اطلاع به کارفرما اعلام نکند، کارفرما قرارداد را فسخ می‌کند.

۲-۲۹ مهندس مشاور، مدیران و شرکای او در مدت این قرارداد، نباید در قراردادهای پیمانکاری یا خرید مصالح، لوازم و تجهیزات مورد نیاز اجرای عملیات آن، به طور مستقیم یا غیرمستقیم، مشارکت و یا منافی داشته باشند.

۳-۲۹ کارکنان خارجی مهندس مشاور و یا همراهان ایشان، حق دخالت در امور سیاسی ایران را ندارند.

۴-۲۹ مهندس مشاور، موظف است تمام اطلاعاتی را که در جریان انجام خدمات این قرارداد تحصیل یا تولید می‌کند، محرمانه تلقی نماید و حداکثر سعی خود را برای جلوگیری از دسترسی اشخاص غیر مجاز به آنها به کار بندد.

ماده ۳۰. عدم بکارگیری کارکنان یکدیگر

۱-۳۰ مهندس مشاور نمی‌تواند کارکنان شاغل کارفرما و مدیریت طرح را ، برای انجام خدمات موضوع این قرارداد ، به کار گیرد.

۲-۳۰ بکارگیری کارکنان مهندس مشاور از سوی کارفرما و مدیریت طرح برای انجام خدمات مرتبط با موضوع این قرارداد، مجاز نمی‌باشد .

ماده ۳۱. انتقال به غیر

۱-۳۱ مهندس مشاور حق ندارد بدون کسب مجوز از کارفرما ، موضوع این قرارداد را به شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری منتقل یا واگذار کند ، در صورت موافقت کارفرما با واگذاری قسمتی از کار به اشخاص ثالث ، از مسئولیت و تعهدات مهندس مشاور به هیچ عنوان کاسته نمی‌شود.

۲-۳۱ کارفرما می‌تواند تمام یا قسمتی از حقوق یا اختیارات خود را با رعایت مقررات به شرکتها یا قسمتهای دیگر وزارت نفت تفویض کند . در این صورت، انجام تعهدات کارفرما در رابطه با حقوق یا اختیارات تفویض شده بر عهده آن واحدها خواهد بود .

ماده ۳۲. اشخاص و یا قراردادهای ثالث

در مواردی که اجرای خدمات این قرارداد از سوی مهندس مشاور مستلزم اعمال اختیارات یا اجرای وظایف مقرر در پیمانها و قراردادهای دیگری باشد ، بر حسب مورد ، به ترتیب زیر اقدام می‌شود :

۱-۳۲ در صورتی که اختیارات یا وظایف ، در چارچوب پیوست ۲ منظور نشده باشد ، مهندس مشاور در انجام این امور ، با توجه به دانش فنی و تجربه خود ، به عنوان یک شخص بی‌طرف عمل می‌کند.

۲-۳۲ چنانچه در قرارداد با پیمانکاران یا اشخاص ثالث به مهندس مشاور حق تغییر حدود تعهدات داده شده باشد ، مهندس مشاور دستورهای لازم را در چارچوب قراردادها صادر می‌کند و گزارش موارد تغییر را ، به کارفرما تسلیم خواهد کرد.

ماده ۳۳. خاتمه دادن به قرارداد

۱-۳۳ کارفرما می‌تواند در هر زمانی ، به شرح زیر قرارداد را خاتمه دهد.

۲-۳۳ در هر مرحله‌ای که کارفرما قصد خاتمه دادن به قرارداد را داشته باشد ، موضوع را با تعیین مهلت دو (۲) ماهه ، به مهندس مشاور اعلام می‌کند.

۳-۳۳ مهندس مشاور ، پس از دریافت ابلاغ خاتمه قرارداد ، بی‌درنگ باید کار را متوقف کند و تا پانزده (۱۵) روز ، گزارش وضعیت پیشرفت خدمات را تا هنگام ابلاغ خاتمه قرارداد، تهیه و به کارفرما تسلیم کند . این گزارش ، باید حاوی وضعیت و میزان پیشرفت هر بخش از خدمات قسمت یا مرحله و نیز بخشهایی که تکمیل آنها به لحاظ حفظ منافع کارفرما در مهلت دو ماهه یاد شده ضروری و امکان‌پذیر است ، همراه با تعیین میزان حق‌الزحمه آنها باشد.

۴-۳۳ هرگاه کارفرما راساً یا براساس گزارش مهندس مشاور ، تشخیص دهد که لازم است تمام یا قسمتی از خدمات نا تمام تکمیل شود ، باید موضوع را به مهندس مشاور اعلام کند. در این صورت ، مهندس مشاور موظف است خدمات یاد شده را در مهلت دو ماهه یا مدت توافق شده ، تکمیل کند.

۵-۳۳ در هر صورت مهندس مشاور موظف است در پایان مهلت دو ماهه (یا مدت توافق شده)، نسبت به تحویل اصل اسناد و مدارک کار ، تحویل اموال کارفرما و خارج ساختن اموال خود از کارگاه (در صورت وجود در مرحله نظارت) و ارائه صورتحساب حق‌الزحمه خدمات انجام شده و صورت هزینه‌های ناشی از پایان دادن قرارداد، مانند موافقتنامه‌ها ، تعهدات مهندس مشاور در مقابل کارمندان خود یا موسسات دیگر و دستگاه نظارت محلی ، مشروط بر این که این هزینه ها به منظور اجرای این قرارداد ایجاد شده باشد و بابت آنها به مهندس مشاور پرداختی نشده باشد ، اقدام نماید.

حداکثر هزینه های ناشی از پایان دادن قرارداد برابر سی درصد (۰/۳۰) حق الزحمه مربوط به باقیمانده کار آن مرحله یا ۱/۲ متوسط حق الزحمه ماهانه، هر کدام که کمتر است ، خواهد بود.

۶-۳۳ کارفرما متعهد است ظرف مدت پانزده (۱۵) روز پس از دریافت صورتحساب و صورت هزینه‌های موضوع بند ۳-۵ ، نسبت به بررسی آن براساس شرایط قرارداد و میزان خدمات انجام شده اقدام نماید و مطابق ماده ۲۳ ، با مهندس مشاور تسویه حساب کند.

تضمین حسن انجام کار مهندس مشاور در این حالت با توجه به ماده ۲۳ آزاد می‌شود.

۷-۳۳ هرگاه خاتمه دادن به قرارداد پس از انجام خدمات هر یک از مراحل قرارداد طرح باشد، کارفرما قرارداد را بدون تشریفات خاصی خاتمه داده و با مهندس مشاور تسویه حساب می‌کند.

۸-۳۳ در مورد شمول بند ۲۹-۱-۲، هرگاه منع قانونی رفع نشود، قرارداد از سوی کارفرما خاتمه داده می‌شود و طبق مفاد این ماده، عمل می‌شود.

۹-۳۳ مهندس مشاور، می‌تواند خاتمه دادن به قرارداد را در هر یک از موارد زیر، درخواست کند:

۱-۹-۳۳ عدم ابلاغ خدمات مرحله بعد، طی مهلت‌های مندرج در ماده ۲.

۲-۹-۳۳ در صورت تاخیر مازاد بر سه (۳) ماه در پرداخت حق‌الزحمه، موضوع بند ۲۲-۸.

۳-۹-۳۳ در صورت عدم موافقت با تمدید مدت تعلیق بیش از چهار (۴) ماه، موضوع بند ۲۷-۴، یا اعلام نظر نکردن کارفرما برای ادامه کار، موضوع بند ۲۷-۷.

۴-۹-۳۳ در صورت عدم انجام مفاد بند ۱۶-۱ از سوی کارفرما بیش از سه (۳) ماه از تاریخ مورد نظر در برنامه زمانی.

۵-۹-۳۳ در صورت سپری شدن حداکثر مدت تعیین شده برای پرداخت حق‌الزحمه تاخیر مجاز موضوع بند ۲۵-۲.

۶-۹-۳۳ در صورت وقوع شرایط مندرج در بند ۲۸-۱.

۷-۹-۳۳ در صورت عدم تبعیت کارفرما از رای مرجع حل اختلاف.

۸-۹-۳۳ در صورتی که کارفرما حداکثر تا یک ماه زمینه‌هایی را که منجر به درخواست خاتمه قرارداد از سوی مهندس مشاور شده است، رفع کند، مهندس مشاور از درخواست خود صرف‌نظر می‌کند و خدمات را ادامه می‌دهد، در غیر این صورت، پس از انقضای مهلت یک ماهه، قرارداد خاتمه یافته تلقی شده و سایر اقدامها، طبق مفاد این ماده انجام می‌شود.

ماده ۳۴. فسخ قرارداد

۱-۳۴ کارفرما می‌تواند در هر یک از موارد زیر، بدون اخطار قبلی قرارداد را فسخ نموده و موضوع را به مهندس مشاور ابلاغ کند.

۱-۱-۳۴ اثبات شمول قانون منع مداخله کارکنان دولت بر مهندس مشاور در زمان عقد قرارداد یا طی مدت قرارداد، به استثنای مفاد بخش اول بند ۲۹-۱-۲.

۲-۱-۳۴ عدم اطلاع به کارفرما در مورد بند ۲۹-۱-۲.

۳-۱-۳۴ انتقال قرارداد به شخص یا اشخاص ثالث، بدون اجازه کارفرما.

- ۳۴-۱-۴ ورشکستگی به تقصیر یا انحلال شرکت .
- ۳۴-۱-۵ اثبات این مطلب که مهندس مشاور برای گرفتن کار یا اجرای آن ، به کارکنان کارفرما، دستمزد ، پاداش یا هدایایی داده یا آنها یا واسطه‌های آنان را در منافع خود شریک کرده است.
- ۳۴-۲ کارفرما در صورت تحقق هر یک از موارد زیر ، ابتدا به مهندس مشاور اخطار می‌کند تا نسبت به رفع نواقص و اشکالها اقدام کند و جریان امور را ظرف مدت یک ماه، به صورت قابل قبول در آورد. در صورت عدم اقدام از سوی مهندس مشاور برای رفع نواقص، در پایان مهلت تعیین شده موضوع فسخ قرارداد باید ابتدا به وسیله هیات یاد شده در ماده ۳۵ ، بررسی و تایید شده و سپس به مهندس مشاور ابلاغ گردد.
- ۳۴-۲-۱ تاخیر غیرموجه در انجام خدمات هر قسمت یا مرحله ، بیش از سی (۳۰) درصد مدت قسمت یا مرحله مربوط.
- ۳۴-۲-۲ رعایت نکردن استانداردهای فنی و شئونات حرفه‌ای.
- ۳۴-۳ مهندس مشاور ، با دریافت ابلاغ فسخ قرارداد، موظف است کار را متوقف کرده و بی‌درنگ کارفرما را از وضعیت کار مطلع سازد و طی مهلتی که از طرف کارفرما اعلام می‌شود (حداقل دو هفته)، اصل مدارک و گزارش‌های خدمات انجام شده تا آن تاریخ را به کارفرما تحویل دهد.
- ۳۴-۴ کارفرما پس از ابلاغ فسخ قرارداد ، نسبت به ضبط تضمین حسن انجام کار به نفع خود اقدام کرده و نسبت به تعیین مبلغ حق الزحمه خدمات انجام شده قابل قبول تا تاریخ فسخ ، طبق شرایط قرارداد اقدام خواهد کرد . همچنین کارفرما موضوع را به معاونت امور مهندسی و فناوری وزارت نفت و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به منظور اقدام لازم ، اعلام می‌کند.

ماده ۳۵ . حل اختلاف

- دو طرف ، باید نهایت کوشش خود را برای حل اختلاف بین خود در رابطه با این قرارداد ، به‌طور دوستانه به کار برند.
- هرگونه اختلاف ناشی از این قرارداد را که نتوان به صورت دوستانه بین دو طرف حل و فصل کرد، به هیأتی متشکل از یک نفر نماینده هیأت مدیره شرکت اصلی کارفرما و نمایندگان دو طرف قرارداد (هر کدام یک نفر) ، ارجاع می‌شود. در صورتی که نسبت به مورد اختلاف توافق حاصل نشود ، موضوع باید در دادگاههای صالحه ایران ، حل و فصل گردد.

طرفین متعهد هستند در طول بررسی اختلافات و صدور حکم، تعهداتی را که به موجب قرارداد به عهده دارند کماکان انجام دهند.

ماده ۳۶. کارآموزی

۱-۳۶ کارفرما می تواند متناسب با حجم کار ، شماری مهندس و دانشجوی مرتبط با موضوع قرارداد را با هدف آموزش ، از کارشناسان خود و یا دانشجویان دانشگاهها به مهندس مشاور معرفی کند و مهندس مشاور موظف به قبول و آموزش آنان است .

۲-۳۶ هزینه تامین مسکن ، حقوق ، مزایا و سایر هزینه های کارآموزان ، بر عهده کارفرماست.

ماده ۳۷ . مالکیت اسناد

تمام مدارک و گزارشهایی که به موجب این قرارداد ، توسط مهندس مشاور تهیه می شوند، از جمله نسخه اصلی ، نورگذر یا رایانه ای ، همه متعلق به کارفرماست . مهندس مشاور می تواند با اجازه کارفرما یک نسخه قابل تکثیر از مدارک و گزارشهای یاد شده را نزد خود نگاه دارد . در صورتی که در شرایط خصوصی قرارداد محدودیتی قید نشده باشد ، مهندس مشاور حق دارد با استفاده از مطالعات انجام شده در قرارداد ، مقاله های علمی را به نام خود در همایشها ، اجلاسها و نشریات علمی و فنی ، منتشر کند.

ماده ۳۸ . ابلاغها

هرگونه اطلاعیه ، دستور کار ، اعلام نظر ، ابلاغ تعلیق ، خاتمه دادن به قرارداد و موارد مشابه، تنها به صورت کتبی معتبر است. رسید دبیرخانه هر دو طرف و یا رسید تحویل پستی ، ملاک تسلیم گزارشها ، مدارک و مکاتبات است.

ماده ۳۹ . زبان قرارداد

زبان قرارداد فارسی است، در صورتی که مدارک قرارداد علاوه بر زبان فارسی به زبانهای دیگری نیز تهیه شده باشد، متن فارسی معتبر است . مهندس مشاور باید مدارک و گزارشهای مطالعات و طراحی، گزارشهای ارزشیابی و پیشرفت کار و نیز سایر مکاتبات خود را به زبان فارسی، تهیه کند. در مواردی که طبق نظر کارفرما ، کار باید به مناقصه بین المللی

گذاشته شود ، مهندس مشاور باید اسناد مربوط را علاوه بر زبان فارسی به زبان مورد نظر کارفرما نیز تهیه نماید . چنانچه در شرح خدمات قرارداد ترجمه و تهیه مدارک به زبانهای دیگر پیش بینی نشده باشد ، به عنوان خدمات اضافه تلقی شده و حق الزحمه آن از سوی کارفرما ، پرداخت می گردد.

ماده ۴۰. قوانین و مقررات حاکم بر قرارداد

این قرارداد ، از هر حیث تابع قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است .

نمایندگان مهندس مشاور

نام و نام خانوادگی

سمت

مهر و امضا

نماینده کارفرما

نام و نام خانوادگی

سمت

مهر و امضا